

- 2.Власюк О.С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку / О.С. Власюк; Нац. ін-т пробл. міжнар. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. – К., 2008. – 48 с.
- 3.Герасимчук З.В. Економічна безпека регіону: діагностика та механізм забезпечення / З.В.Герасимчук, Н.С.Вавдіюк. – Луцьк: Надтир'я, 2006. – 244 с.
- 4.Ільяшенко С.М. Структурні економічної безпеки підприємства і підходи до їх оцінки / С. Н. Ільяшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 3. – С.12-19.
- 5.Кравчук П.Я. Сутність та передумови виникнення поняття корпоративної безпеки підприємства / П.Я. Кравчук // Науковий вісник Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – №1. – Луцьк: РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2005. – С.165-170.
- 6.Мунтіян В.І. Економічна безпека України / В.І. Мунтіян. – К.: КВЦ, 1999. – 463 с.
- 7.Нусінов В.Я. Методологічні аспекти оцінки корпоративної безпеки акціонерних товариств / В.Я. Нусінов, О.М. Молодецька // Научный вестник ДГМА. – 2009. – №1. – С.276-280.
- 8.Реалізація прав міноритарних акціонерів, пов'язаних з виходом з товариства у разі незгоди з рішенням про реорганізацію акціонерного товариства // Юридический Вестник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://privilegija.ua>.
- 9.Франчук В.І. Теоретичні засади корпоративної безпеки / В.І. Франчук // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 7. – С.161-167.
- 10.Цигилик І.І. Економічна безпека підприємства в системі внутрішнього економічного механізму / І.І. Цигилик // Економіка. Фінанси. Право. – 2004. – №12. – С.3-5.
- Отримано 07.07.2011*

УДК 35.078.3

Н.Ф.ЧЕЧЕТОВА, д-р екон. наук, Н.Є.ЛЕЛЮК, канд. екон. наук
Харківська національна академія міського господарства

СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Обґрунтовано необхідність інформатизації органів місцевого самоврядування, розкриті сутність і завдання інформаційно-аналітичного забезпечення муніципального управління.

Обоснована необходимость информатизации органов местного самоуправления, раскрыты сущность и задания информационно-аналитического обеспечения муниципального управления.

The necessity of informatization of organs of local self-government is grounded, essence and tasks of the informatively - analytical providing of municipal management is exposed.

Ключові слова: єдиний інформаційний простір, органи місцевого самоврядування, інформаційно-аналітичне забезпечення, управлінські рішення.

Стрімке розгортання державотворчих процесів в Україні, соціально-економічні реформи, розвиток науково-технологічної сфери викликають різке зростання вимог до рівня інформатизації суспільства та інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної виконавчої влади. На сучасному етапі переходу до інформаційного суспільства

у всіх провідних державах світу розвиток інформаційного простору та інформаційних технологій стає безпосереднім чинником економічного зростання, забезпечення обороноздатності країни, соціально-політичної стабільності та розвитку демократичних засад в управлінні державою.

В сучасному управлінні постановка даної проблеми стає необхідною завдяки безпосередньому зв'язку розвитку подібних технологій з важливою функцією державного управління – інформаційно-аналітичним забезпеченням підтримки життєдіяльності соціальної системи. Для України ця проблема набуває особливої ваги з огляду залучення нашої держави до світових глобалізаційних процесів, у тому числі до формування єдиного інформаційного простору. Особливо актуальною дана проблематика є в умовах становлення інформаційного суспільства, оскільки набуває значення одного з основних напрямів подальшого розвитку соціуму.

Ускладнення, спеціалізація та диференціація соціальних відносин у сучасному світі супроводжується збільшенням потоків управлінської інформації, обробка та аналіз якої потребують дедалі більше часу та людських ресурсів. Цей факт привертає увагу дослідників [2-13], які вивчають проблеми розробки та вдосконалення інформаційно-комунікативних технологій, підвищення їх економічності, ефективності.

Метою статті є визначення сутності та завдання інформаційно-аналітичного забезпечення місцевих органів управління в умовах зростання їх ролі у забезпеченні життєдіяльності територій.

Об'єднання інформаційних ресурсів органів місцевого самоврядування в єдине інформаційне поле, створення баз даних, що постійно оновлюються, автоматизація робочих місць управлінців є характерними ознаками сучасної системи управління, об'єктом впливу якої постає розвиток територій, а варіанти прийняття управлінських рішень обумовлюються зміною вхідних параметрів системи.

Останнім часом в Україні питанням інформаційно-аналітичного забезпечення економічного розвитку регіонів приділяється значна увага. Зокрема, Міністерство економіки і Міністерство фінансів України передбачають формування та побудову інформаційно-аналітичного забезпечення державних органів управління (Мінекономіки України, Мінекономіки АР Крим, управлінь економіки облдержадміністрацій тощо).

Однак, дуже часто в регіонах словосполучення "інформаційно-аналітична" стосовно певної інформаційної системи, як правило, просто впливає з назви служби, що її супроводжує і використовує у своїй

роботі.

Інформаційно-аналітичне забезпечення – це процес створення оптимальних умов задля задоволення інформаційних потреб та реалізації посадових обов'язків органів державної влади на основі формування та використання інформаційних ресурсів. Метою інформаційно-аналітичного забезпечення державних органів виконавчої влади є створення умов для прийняття ефективних державних управлінських рішень .

Сутність поняття "інформатизація" розкривається у ст.1 Закону України "Про національну програму інформатизації" (1998 р.).

Інформатизація – це сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, спрямованих на створення умов для задоволення інформаційних потреб, реалізації прав громадян і суспільства на основі створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, що ґрунтуються на застосуванні сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки [1].

Як показує досвід інших країн, інформатизація сприяє забезпеченню національних інтересів, поліпшенню керованості економікою, розвитку наукомістких виробництв та високих технологій, зростанню продуктивності праці, вдосконаленню соціально-економічних відносин, збагаченню духовного життя та подальшій демократизації суспільства.

Інформатизацію умовно можна поділити на такі види.

Інформатизація стратегічних напрямів розвитку державності, безпеки та оборони – комплекс заходів, спрямованих на створення і розвиток інформаційно-аналітичних, обчислювальних та автоматизованих систем, центрів і мереж, які забезпечують роботу органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Особливістю завдань цього напрямку є їх складність, пов'язана з необхідністю оброблення великого обсягу різноманітної інформації, що надходить зі значної кількості джерел, а також з високими вимогами до швидкості та форми її надання, достовірності, актуальності, безпеки.

До пріоритетних напрямів інформатизації на рівні обласних (міських) держадміністрацій та органів місцевого самоврядування віднесено соціальну сферу, систему життєзабезпечення, екологію та природокористування області (району). Основною метою є розроблення цілісної взаємопов'язаної системи інформаційних та інструментальних засобів для вирішення завдань інформаційно-аналітичного забезпечення управління областю (районом, містом), яка включає:

- створення інформаційно-аналітичних центрів, з'єднаних системами телекомунікації з органами державної влади різних рівнів;
- аналіз і прогнозування соціально-економічних показників розвитку регіонів;
- відпрацювання та практичне використання даних і програм оброблення їх для вирішення конкретних завдань в інформаційно-аналітичних центрах обласних (міських) держадміністрацій та в органах місцевого самоврядування;
- забезпечення безперешкодного доступу громадян до будь-якої інформації, що не становить державної таємниці, за допомогою сучасних інформатизаційних систем.

У той же час термін "інформаційно-аналітичне забезпечення" становить два взаємопов'язані елементи, а саме:

- інформаційний – відносно самостійної діяльності спеціально підготовлених фахівців, зайнятих пошуком, відбором, обробкою, накопиченням, узагальненням і збереженням інформаційних одиниць (перший етап процесу інформаційно-аналітичного забезпечення у системі управління будь-якого механізму);
- аналітичний – як похідний другий етап процесу інформаційно-аналітичного забезпечення у системі управління будь-якого механізму: виробництво спеціально підготовленими фахівцями на підставі наявних інформаційних одиниць і складних розумових процесів нового знання щодо явища або події, що вивчається .

Систему інформаційного-аналітичного забезпечення управління слід визначити як взаємозалежну та відповідним чином сформовану сукупність організаційних, організаційно-правових, інформаційних, методичних, програмно-технологічних компонентів, що забезпечує необхідну якість прийнятих управлінських рішень за рахунок раціонального використання інформаційних ресурсів та інформаційних технологій. З поєднанням принципів проблемної орієнтації та програмно-цільової установки як відносно тематики інформаційного забезпечення, так і відносно вибіркової підготовки інформації необхідно доведення її до керівників відповідно до їх місця в системі управління та основних функціональних обов'язків.

Інформаційно-аналітична діяльність – це особливий напрям інформаційної діяльності, пов'язаний з виявленням, опрацюванням, збереженням та поширенням інформації переважно у сфері управлінської, політичної та економічної діяльності. Проте, для управлінської сфери важливим є не стільки своєчасне ознайомлення з первинною інформацією, скільки випереджувальне виявлення проблемних ситуацій і прогноз розвитку подій.

Саме необхідність передбачення, виявлення та прогноз тенденцій розвитку ситуації обумовлює застосування різних аналітичних методик опрацювання вихідної інформації. З'ясування можливих шляхів розвитку ситуації потребує не тільки узагальнення виявленої інформації, а також її оцінки. Наявність в інформаційно-аналітичних дослідженнях «вивідного знання» робить їх надійним підґрунтям для прийняття управлінських рішень.

Необхідність інформаційно-аналітичних досліджень обумовлена не тільки наявністю інформаційних бар'єрів, які перешкоджають одержанню потрібної інформації, а й дефіцитом часу в діяльності споживача інформації. Дефіцит часу суб'єктів управління як споживача інформації потребує перекладання на спеціальну інформаційну службу завдань постійного слідкування за інформацією щодо визначених інформаційних потреб, витягу необхідних інформативних фрагментів з усього масиву інформації, аналітико-синтетичного перетворення вихідної інформації відповідно до потреб споживача. Виконання цих завдань потребує створення системи інформаційного забезпечення споживачів інформації, в якій вони виступатимуть визначальним чинником під час підготовки інформаційно-аналітичних документів.

Інформаційно-аналітичним забезпеченням органів державної влади на рівні регіону займається управління з питань внутрішньої політики облдержадміністрації (далі –Управління). Відповідно до положення про Управління основними його завданнями є:

- аналіз і прогнозування суспільно-політичних процесів в області;
- сприяння органам виконавчої влади у розвитку їх зв'язків з політичними партіями, громадськими організаціями;
- інформаційно-аналітичне забезпечення здійснення внутрішньої політики держави в області.

У цих документах звертається особлива увага на необхідність посилення аналітичної складової матеріалів, які подаються за вищезазначеними формами, підвищення рівня їх об'єктивності та інформативності. Інформація, яка подається в аналітичних записках повинна бути достовірною, актуальною, своєчасною, проблемно-орієнтованою, аналітичною та носити прогностичний характер, при мінімальному обсязі мати максимальну повноту даних, містити їхню оцінку, обґрунтовані висновки й рекомендації.

Але, має місце низка об'єктивних чинників, які ускладнюють здійснення інформаційно-аналітичної роботи. До них належать:

- неточність і неповнота інформації, з якою працюють органи державної влади, породжувані недостатністю як ресурсів для її одержання, так і взаємодії органів між собою;

- обмеження реального часу, протягом якого повинні бути прийняті управлінські рішення незалежно від складності вирішуваних питань і обсягів оброблюваної інформації;
- багатокритеріальність при прийнятті управлінських рішень на всіх рівнях органів державної влади;
- відсутність належної культури виконання та використання інформаційно-аналітичних матеріалів з діяльності органів державної виконавчої влади.

1. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 04.02.1998р. №74/98.

2. Антонова О.В., Дрешпак В.М. Інформаційно-аналітична сфера державно-управлінської діяльності на місцевому рівні: структура та функції / О.В. Антонова, В.М. Дрешпак // Державне управління: теорія та практика. – 2007. – №1. – С.25-35.

3. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики / В.Д. Бакуменко. – К.: УАДУ, 2000. – 328 с.

4. Бородянський Ю., Саснюк Ю. Аналіз соціальних ситуацій: міждисциплінарність, адекватність, інформаційна повнота // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – №2. – С.33-42.

5. Дегтяр А.О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення / А.О. Дегтяр. – Харків: ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2004. – 224 с.

6. Дрешпак В.М. Прес-служба установи, організації, підприємства / В.М. Дрешпак. – Д.: Журфонд, 2006. – 124 с.

7. Зеркин Д.П., Игнатов В.Г. Основы теории государственного управления / Д.П. Зеркин, В.Г. Игнатов. – Ростов н/д.: Изд. центр “МарТ”, 2000. – 448 с.

8. Ібрагімова І.М. Інформаційна підтримка державного управління в Україні: основні засади та перспективи / За ред. Н.Р. Нижник, В.М. Олуйка. – Львів: Львів. політехніка, 2002. – С.306-319.

9. Мартиненко В. Соціальні системи: формування, розвиток, управління / В. Мартиненко // Вісник УАДУ. – 2002. – № 2. – С. 29-33.

10. Механізми прийняття управлінських рішень органами державної влади щодо соціально-економічного розвитку регіонів / А.О. Дегтяр, О.Ю. Амосов, В.М. Мартиненко та ін.; За заг. ред. А.О. Дегтяра. – Харків: ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2006. – 300 с.

11. Мосов С. Принципи самоорганізації і підхід до їх реалізації у процесі державного управління / С. Мосов // Вісник УАДУ. – 2001. – №2. – Ч.1. – С.93-99.

12. Романов В.С., Рудік О.М., Брус Т.М. Вступ до аналізу державної політики / В.С. Романов, О.М. Рудік, Т.М. Брус. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2001. – 238 с.

13. Саймон Г. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. / Г. Саймон. – К.: АртЕк, 2001. – 392 с.

Отримано 05.09.2011